

Aalto-yliopisto

Opettajana Aalto-yliopistossa II (OAYII): Opetuksen suunnittelu (5 op)

LP1: Linjakkaan opetuksen suunnittelu
Maire Syrjäkari ja Päivi Kinnunen
1.2.2016

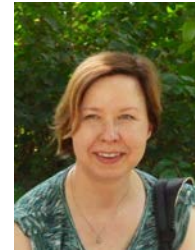

TERVETULOA KURSSILLE!

Ohjaajat:

Maire Syrjäkäri
maire.syrjakari@aalto.fi

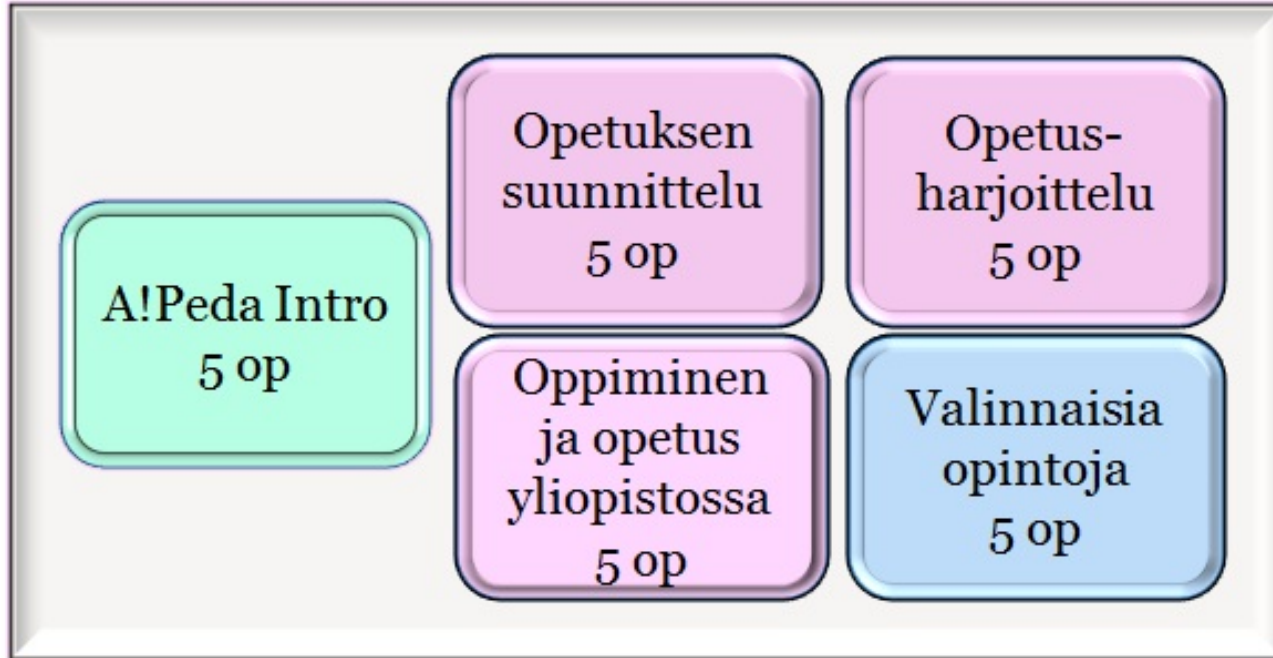
Päivi Kinnunen
paivi.kinnunen@aalto.fi

1.2.2016

Päivän teemat ja aikataulua

9:00 – 10:00	Kurssin aloitus ja esittely
10:00 – 11:00	Pienryhmien työskentelyn aloittaminen
11:00 – 12:00	Lounas
12.00 – 15.00	Linjakas opetus, osaamistavoitteet, ydinainesanalyysi
15:00 – 15:30	Palaute ja seuraavan kerran tehtävä

Aalto-yliopiston pedagoginen koulutus kokonaisuus (25 op)

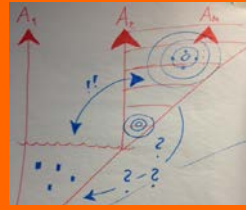

Ennako-
tehtävä,
DL 28.1.

LP1.
1.2.2016
Opetuksen
linjakkuus

Kurssi-
suunnitelma 1
Rakenne
DL 12.2.

LP2.
11.2.2016
Arviointi ja
mitoitus

Kurssi-
suunnitelma 2
Arviointi ja
mitoitus
DL 18.2.

Vertaispalaute
arviointi ja
mitoitus
DL 29.2.

LP3.
1.3.2016
Opetus-
menetelmät
ja palaute

Kurssi-
suunnitelma 3
Menetelmät ja
palaute
DL 11.3.

Ohjaajapalaute
DL 21.3.

LP4.
22.3.2016
Ryhmä-
työn
esittelyt

Valmis
kurssisuun-
nitelma
DL 5.4.

Ryhmätyöskentely DL 22.3.2016

Kurssin sisältöjä

Kurssi orientoi opiskelijaa opetusharjoitteluun ja tarjoaa välineitä opetuksen suunnittelun kokonaismallin rakentamiseen

Sisältöjä

- Opetuksen suunnittelu osana opetussuunnitelmatyötä
- Asiantuntijuus opetuksessa ja oppimisessa
- Oppimiskeskeinen lähestymistapa opetuksen suunnitteluun
- Osaamistavoitteiden laatiminen
- Ydinainesanalyysi
- Arviointi- ja opetusmenetelmät
- Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttö
- Mitoitus ja kuormittavuus
- Opetuksen arviointi ja palaute oman opetuksen kehittämisessä
- Rakentavan palautteen antaminen toisille osallistujille ja palautteen vastaanottaminen

Kurssin osaamistavoitteet; Kurssin suoritettuaan osallistuja osaa:

- analysoida omaa opetustaan linjakkaan opetuksen periaatteiden näkökulmasta
- suunnitella omaa opetustaan osana opetussuunnitelmatyötä opiskelijakeskeisesti ja osaamislähtöisesti huomioiden linjakkaan opetuksen periaatteet sekä oman opetusalanensa erityispiirteet
- arvioida erilaisten pedagogisten ratkaisujen vaikutuksia ja soveltaa erilaisia pedagogisia ratkaisuja omaan opetukseensa
- arvioida tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön hyödyllisyyttä ja valita omaan opetukseensa sopivimmat menetelmät
- antaa rakentavaa palautetta toisille osallistujille sekä ottaa vastaan palautetta toisilta osallistujilta

Kurssin mitoitus ja työskentelytavat

Lähipäivät	24 hrs
Valmistautuminen lähipäiviin: Ennakkotehtävä ja orientoivat tehtävät	19 h
Kirjallisuuteen perehtyminen	12 h
Oman kurssin työstäminen = Kurssisuunnitelman laatiminen	40 h
Vertaispalaute (tutustuminen toisten kursseihin ja palautteen antaminen)	12 h
Ryhmätyö	18 h
Yhteensä	125 h (5 op)

Keitä olemme?

Omat tavoitteet / toiveet?

Millä mielellä tulit kurssille?

Mitä odotat tältä kurssilta?

Mitä haluaisit oppia kurssin aikana?

Omat tavoitteet / toiveet?

Erilaiset näkökulmat opetuksen ja kurssin suunnitteluun

Rutiinia opetuksen suunnitteluun

Luottamusta omaan tekemiseen

Taide nyt –kurssi, uudenlainen tilanne – paljon suunnittelua ja koordinointia. Työkaluja suunnitteluun ja kurssin arviointiin

Harjoitusten määrä ja perustelut

Uudet kontaktit – verkosto

Oppia kohtuus! Työmäärän arviointi sekä opettajan ja opiskelijan

Eväitä ja osallistujien kokemuksia tutkimuslähtöiseen kurssiin

Ryhtiä kurssirungon suunnitteluun

Asemointi – opetuksen virittäminen akateemisesta näkökulmasta

A?

Aalto-yliopisto

tauko

Vertaisryhmien muodostaminen

Lounas

Vertaisryhmätyöskentelyn tavoitteet

Ryhmän jäsenet:

- Tapaavat lähipäivien välillä 2- 3 kertaa.
- Perehtyvät yhdessä valitsemaansa aihepiiriin ja laativat siitä ”esityksen” viimeiseen lähipäivään.
- Tutustuvat toistensa kurssisuunnitelmiin ja kommentoivat niitä.
- Saavat uusia ajatuksia tai näkökulmia toisten ajatuksista ja suunnitelmista.
- Harjoittelevat rakentavan palautteen antamista ja saamista.
 - Antavat palautetta toiselle hänen suunnitelmastaan.
 - Saavat palautetta vertaisiltaan.

Työskentely vertaisryhmässä alkaa

1. Kuvailkaa toisillenne kurssinne lyhyesti.
2. Miksi ja mihin opetuksen suunnitteluun liittyvään teemaan, aihepiiriin tai haasteeseen haluatte perehtyä kurssin aikana yhdessä tarkemmin? Nimetkää se tai ne.
3. Keksikää ryhmällemme nimi (ohjaaja kirjaa).
4. Laatikaa ryhmänne toimintatavat, jotka edistävät ryhmänne toimintaa ja oppimistanne.
5. Kirjatkaa MyCourses –alueen Vertaisryhmän wikiin kohdat 2-4.

Opetussuunnitelmatyö ja linjakas opetus

Opetussuunnitelmatyön tasoja

1. European Higher Education Area: Academic degree standards (EQF = European Qualification Framework)
2. NQF eli Suomen tutkintojen kansallinen viitekehys
3. Valtakunnallinen opetussuunnitelma
 1. *Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista*
4. Oppilaitoksen opetussuunnitelma
 1. *Aalto-yliopiston yleiset opetusta ja opiskelua koskevat säännöt, visio*
5. Koulutusohjelma
 1. *Koulutusohjelman OPS (opinto-opas, tutkintovaatimukset)*
6. Kurssikokonaisuus
7. Kurssi/opintojakso
8. Opetustilanne/tuntisuunnitelma
9. Opiskelijan oma HOPS (henk.koht. oppimissuunnitelma)

Aallon arvot? Koulun omat arvot tai painopistealueet? Roadmapit? Omat arvot?

Vapaus
luovuuteen ja
kriittisyyteen

Rohkeus
vaikuttaa ja
menestyä

Perustana
eettisyys,
avoimuus ja
tasa-arvo

Vastuu
välittää,
suvaita ja
innostaa

Opetuksen suunnitteluprosessin osatekijöitä

- Käsitys asiantuntijuudesta
- Osaamistavoitteiden luominen
- Sisältöjen suunnittelu
- Opetusmenetelmien valinta
- Tieto- ja viestintäteknikka opetuksessa
- Mitoitus / kuormittavuus
- Arvioinnin suunnittelu
- Oppimateriaalien valikointi
- Ajoitus - ajallinen suunnittelu (=rytmitys)
- Kohderyhmän huomioiminen
- Toteuttajat/vastuhenkilöt
- Opettajan kuormitus
- Kurssien ja opintokokonaisuuksien välinen kytkeä, yhteistyö muiden opettajien kanssa
- Oppimisympäristö (fyysinen, sosiaalinen, verkkoympäristö)

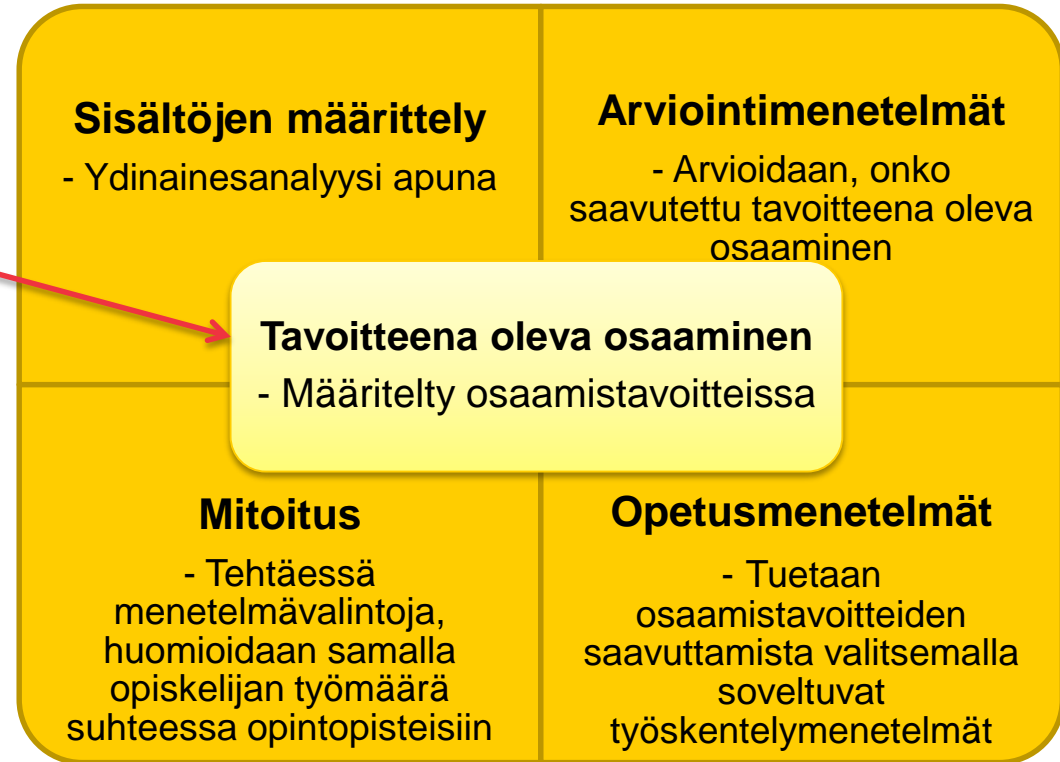
Opetuksen suunnittelun vaiheita

Oleellinen kysymys	Huomioitavaa
Mitä opiskellaan/opetetaan?	Osaamistavoitteet, sisällön valinta ja suunnittelu
Miksi juuri sitä?	Perustelut kurssin tavoitteille ja sisällöille, ydinainesanalyysi. Kytkeä ohjelmatasolle.
Miten?	Opiskelun ja opetuksen menetelmät
Missä ajassa?	Kesto, mitoitus
Missä järjestyksessä?	Rytmitys, ajoitus, rakenne
Millä välineillä?	Oppimisen ja opettamisen materiaalit
Oppimisen arviointi	Menetelmät ja opiskelijan oppimisesta annettava palaute
Opetuksen arviointi	Suhteutettuna tavoitteisiin

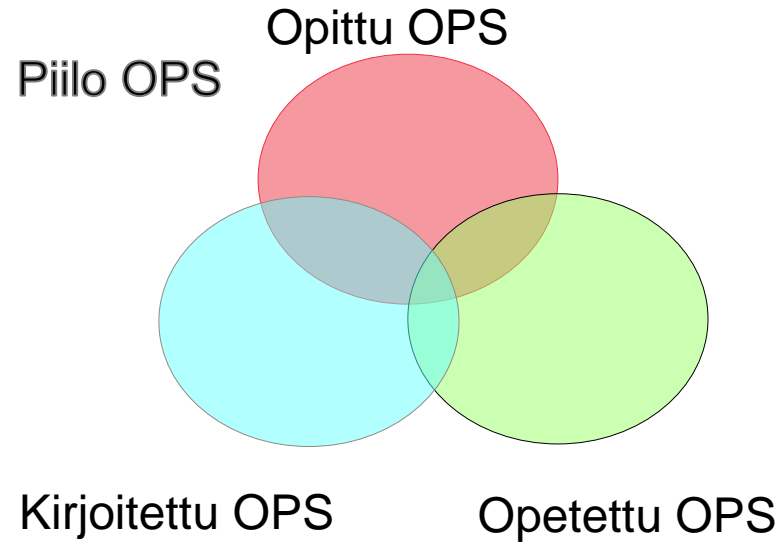
Linjakkaan opetuksen suunnittelu

Visio & koulutusohjelmasta valmistuneen tavoiteltavat kompetenssit

- Linjakkuus tarkoittaa sitä, että opetuksen sisällön, tavoitteiden sekä arviointi- ja opetusmenetelmien tulee olla linjassa keskenään eli pyrkiä samaan lopputulokseen
= osaamistavoitteissa määriteltyjen asioiden saavuttamiseen.

Opetussuunnitelma eri näkökulmista

Pedagoginen nuoli

Opettajan rooli
oppimistekojen ohjaajana

Oppimistekojen
vaikutus
oppimistulokseen
Opetusteot alkavat jo
opetussuunnitelmasta

Linjakkaan opetuksen suunnittelu

(*Constructive alignment*) (J. Biggs)

Keskeiset elementit:

1. **Osaamistavoitteiden** määrittely (*intended learning outcomes*)

2. Tavoitteiden saavuttamista tukevien **opetusmenetelmien** ja oppimista tukevien aktiviteettien valinta

3. Opiskelijoiden oppimisen **arviointimenetelmien valinta** niin, että niiden avulla voidaan selvittää miten hyvin opiskelijat ovat saavuttaneet asetetut osaamistavoitteet

kahvitauko

Osaamistavoitteet

Osaamistavoitteista

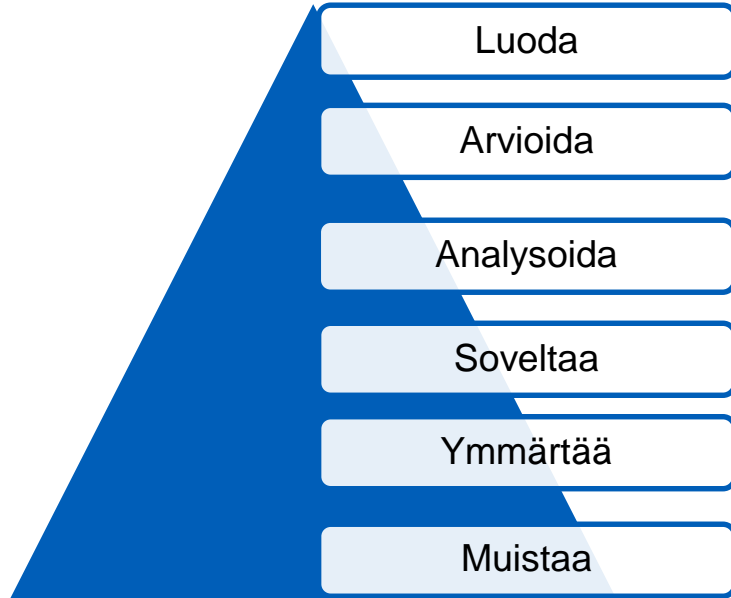
- Osaamistavoitteilla (*Intended Learning Outcomes*) kuvataan ne tiedot, taidot ja asenteet, joita opiskelijan odotetaan osaavan esim. kurssin lopussa.
- Tavoitteet asetetaan opiskelijan näkökulmasta -> opiskelijälähtöisyys
- Osaamistavoitteissa ilmenee sekä MITÄ että MILLÄ TASOLLA opiskelijan tulisi oppia.

...osaamistavoitteista

- Osaamistavoitteet ovat selkeitä ja yksinkertaisesti ilmaistuja, ja niiden tulisi olla saavutettavissa ja arvioitavissa
- Kurssilla on hyvä olla eri tasoisia osaamistavoitteita.
- Osaamistavoitteiden määrää on hyvä pohtia suhteessa opiskelijoiden käytettävissä olevaan aikaan ja osaamistavoitteiden tasoon nähden.
 - Jos aikaa on vähän ja sisältöä paljon, jää oppiminen helposti pintatasolle.

Osaamisen tasot

Bloomin uudistettu kognitiivisen alueen taksonomia 1990 -luvulla, alkup. 1956

Taksonomia kuvaa osaamisen syvenemistä huippua kohden eli alimman "muistaa" -tason osaaminen ei vaadi asian sisäistämistä vaan enemmän ulkoa muistamista. "Arvioida tai luoda" -tason osaaminen puolestaan edellyttää asian sisäistämistä ja ymmärrystä sillä tasolla, että opittua asiaa osataan käyttää jonkin uuden asian luomiseen tai toisen asian käsittelyyn. Bloomin taksonomian luokkia käytetään usein osaamistavoitteiden laadinnassa, ne täytyy kuitenkin "operationalisoida" käytännön tavoitteiksi.

"Operationalisoidut" verbit käytännön osaamistavoitteiden laadintaan

"Näin asennat osaamistavoitteet opetussuunnitelmaasi" (Itä-Suomen yliopisto)

Arvostella, tulkita, oikeuttaa, ennustaa

Kategorisoida, yleistää, johtaa, suunnitella, valmistaa, ehdottaa

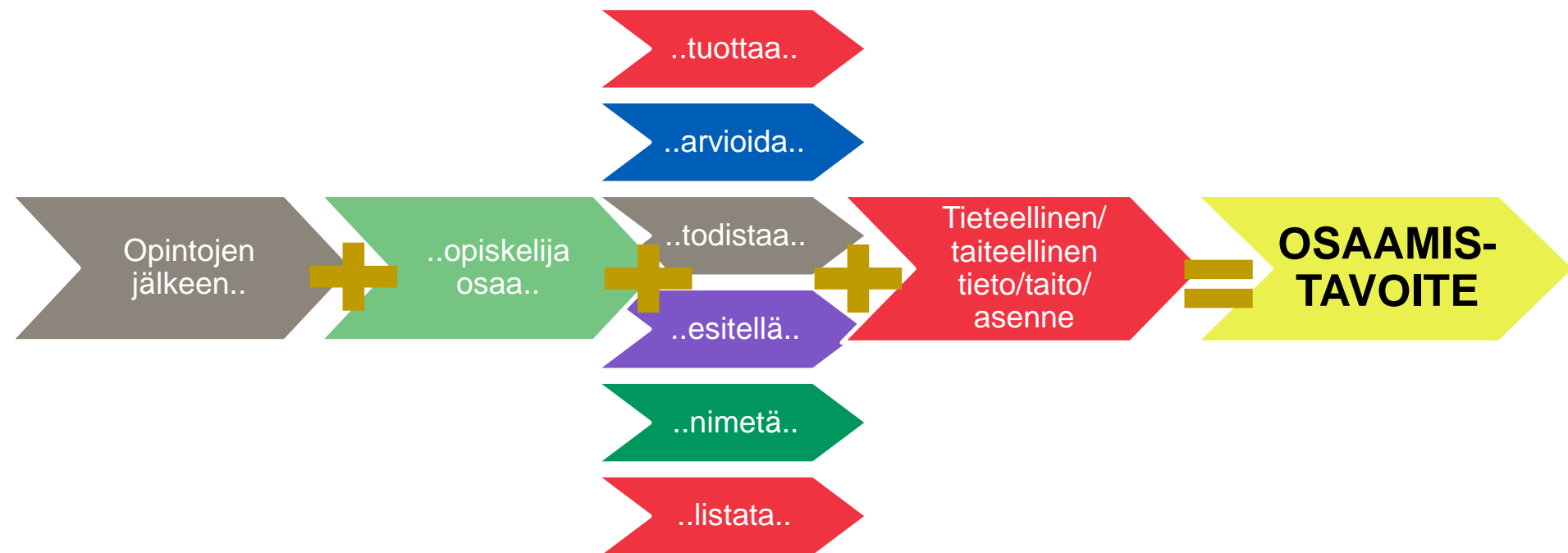
Analysoida, järjestää, laskea, kategorioida, luokitella, verrata, yhdistää, kritisoida, kokeilla

Soveltaa, valita, täydentää, rakentaa, kehittää, tuottaa, suhteuttaa, käyttää.

Muuttaa, luokitella, puolustaa, erotella, keskustella, selittää, yleistää

Kuvata, löytää, tunnistaa, listata, muistaa, nimetä, kertoa

Miltä osaamistavoite näyttää

Ydinainesanalyysi, sisältöjen valinta

Miksi ydinainesanalyysiä?

- Selkeyttää opettajan työtä
- Sen avulla voi kartoittaa ja kehittää kurssin opintosisältöjä – onko kaikki tarpeellista? Puuttuuko jotakin?
- Työväline arvioinnin tekemiseen
- Välttämätöntä tietoa opintojen mitoituksessa
- Luo pohjaa menetelmien kehittämiseksi
- Opiskelijan käytettävissä olevan oppimisajan ja tutkintovaatimusten synkronointia

Mikä on ydinainesanalyysi?

Ydinainesanalyysillä pyritään vastaamaan kysymykseen **MITÄ**

Menetelmällisesti tavoitteena on tutkia opetettavan aineen sisäistä *rakennetta*

- Pyritään hahmottamaan tietojen ja taitojen välistä järjestystä ja yhteyttä

Ydinainesanalyysi jakautuu kolmeen luokkaan:

1. **YDINAINES** "*must know*" = Keskeiset tiedot ja taidot joiden hallitseminen välttämätöntä esim. teorioita, malleja ja periaatteita
2. **TÄYDENTÄVÄ TIETÄMYS** "*should know*" = Teorioiden, mallien ja periaatteiden yksityiskohtia ja laajennuksia
3. **ERITYISTIETÄMYS** "*nice to know*" = Ydinaineksen ja täydentävän tietämyksen yksityiskohtia

Ydinainesanalyysi

Kurssi	Ydinaines Must know	Täydentävä tietämys Should know	Eryyistietämys Nice to know
	Ydinaines, jonka hallitseminen on välttämätöntä jatkon kannalta ja jonka ymmärtäminen mahdollistaa syventävän / laajentavan tiedon hankkimisen	Täydentävä tietämys, joka lisää teoreettisia yksityiskohtia ja selventää harvinaisempia sovelluksia	Eryyistietämys, joka syventää jonkin alueen hallintaa
Tieteellisen / taiteellisen osaamisen näkökulmasta			
Ammatillisen osaamisen näkökulmasta			

Tehtävä: osaamistavoitteet ja ydinainesanalyysi

Kurssisuunnitelman työstäminen: osaamistavoitteet ja ydinainesanalyysi

Tarkastele ja luonnostele kehittämisen kohteena olevalle kurssillesi osaamistavoitteet ja ydinainesanalyysi. Kirjaa valinnoillesi myös perusteluja. Hyödynnä orientoivan tehtävän materiaalia.

- 1) Mitkä ovat kurssisi nykyiset tavoitteet ja mitä kehitystarpeita havaitset?
- 2) Miten osaamistavoitteet ovat yhteydessä ydinainesanalyysiin?
- 3) Miten kurssisi tukee opiskelijoiden yleisten työelämävalmiuksien kehittymistä? Oletko kirjannut tavoitteisiin näitä asioita, esim. vuorovaikutustaidot, tieteellinen kirjoittaminen, ongelmanratkaisutaidot, ryhmätyötaidot jne.?
- 4) Miten kohderyhmäsi vaikuttaa osaamistavoitteiden laatimiseen?

Seuraavaan lähipäivään

1. Kirjallinen tehtävä, kurssisuunnitelma 1.00 (osaamistavoitteet ja ydinainesanalyysi)
2. Kaksi lukutehtävää

Oppimistehtävät 1 LPn jälkeen

1. Lue

Osaamistavoitteiden laatimisen ja ydinainesanalyysin tekemisen tueksi Yliopisto-opettajan käsikirjasta s. 138-146.

Akateeminen opetussuunnitelmatyö ja miten asetat osaamistavoitteet kurssillesi

2. Aloita kurssisuunnitelman tekeminen versio 1.00

Laadi/päivitä kehittämisen kohteena olevalle kurssillesi osaamistavoitteet Ja tee ydinainesanalyysi ja perustele valintasi hyödyntäen esimerkiksi seuraavan sivun vastauksiasi. (Selvitä kurssisi osaamistavoitteiden ja ydinainesanalyysin taustaksi)

3. Lue ennen seuraavaa lähipäivää

Lindblom-Yläne, S. & Nevgi, A. 2009. Yliopisto-opettajan käsikirja. Helsinki: WSOYPro Oy.

Luku 8. Oppimisen arvioinnin teoriaa ja käytäntöä. s. 156-191

Karjalainen, A., Alha, K. ja Jutila, S. 2007. Anna aikaa ajatella.

Selvitä kurssisi osaamistavoitteiden ja ydinainesanalyysin taustaksi

- a) **Mitkä ovat moduulien ja koulutusohjelmien tavoitteet, johon kurssisi kuuluu?**
Miten kurssisi tukee pääaineen, moduulin ja koulutusohjelman tavoitteiden saavuttamista?
Selvittelyn apuna voit käyttää esim. Aallon strategiaa, opinto-opasta, Noppaa sekä mahdollisen moduulista tai koulutusohjelmasta vastaavan henkilön ja opetussuunnitelmatyötä koordinoivan henkilön haastattelua.
- b) **Millaista asiantuntijuutta ja osaamista alasi opiskelijat todennäköisesti tarvitsevat?**
Voit hyödyntää pohdintaasi, jonka teit OAY I-kurssilla liittyen alasi asiantuntijuuteen. Oman kirjoituksesi löydät OAY I-kurssin Moodle-sivuilta, Toinen lähipäivä -otsikon alta: orientoiva tehtävä 2: Asiantuntijuus.
- c) **Miten kurssisi tukee opiskelijoiden yleisten työelämävalmiuksien kehittymistä?**
Oletko kirjannut tavoitteisiin näitä asioita, esim. vuorovaikutustaidot, tieteellinen kirjoittaminen, ongelmanratkaisutaidot, ryhmätyötaidot jne.?
- d) **Mihin vaiheeseen opintoja kurssi sijoittuu?**
Miten kurssisi on tarkoitus sijoittua opiskelijoiden opinto-polulle, minkälaisia kursseja ja osaamista heillä voit odottaa olevan, ja minkälaista osaamista heidän pitäisi sinun kurssillasi oppia, jotta heillä olisi hyvä edellytykset edetä opintopolullaan ja rakentaa osaamistaan edelleen seuraavilla kursseilla?

KURSSISUUNNITELMA –pohja (MyCourses)

Perustiedot (Kurssin nimi, laajuus, opetusperiodi jne.)

Kurssin laajuus (op)

Kurssin aikajana – millaiselle aikavälille kurssi sijoittuu ja miten kurssin aktiviteetit (esim. luennot, harjoitukset jne.) rytmittyvät.

Sisältö (esim. ydinainesanalyysi)

Osaamistavoitteet (sisältäen myös ns. taitotavoitteet, kuten esim. ryhmätyötaidot, esiintymistaidot jne.)

Oppimisen arviointi: menetelmät, kriteerit, asteikko

Opetusmenetelmät

Tieto- ja viestintäteknikka opetuksen ja oppimisen tukena

Mitoitus ja kuormittavuus (opiskelijan ja opettajan näkökulmista)

Kurssin liitynnät (missä moduulissa kurssi sijaitsee, kurssin suhde muihin kursseihin, minkä kurssin tietoja sinun kurssillasi tarvitaan ja mitä tietoja sinun kurssisi tarjoaa muille kursseille)

Kurssilla käytettävä oppimateriaali

Opiskelijapalautteen kerääminen (menetelmä ja suunnitelma, mistä asioista haluat palautetta) ja sen hyödyntäminen opetuksen kehittämisessä

Sisällyttä suunnitelmaan myös kuvaus siitä työkentästä/alasta, jolla opiskelijat valmistuttuaan tulevat toimimaan. Millaista osaamista ja asiantuntijuutta he tulevat todennäköisesti tarvitsemaan.

Palaute

Millä mielellä olet nyt? Mitä haluat sanoa toisille, kouluttajille ja itsellesi?